

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; hontmegyei közgyűlési eredmények; nagylibereci magyarosodás; gazdaságegyesületi közgyűlés; kérelem; változások a cs. kir. hadseregben; ipar- és tőzsérügy; Liszt Dublinban, Kistalud- társaság közgyűlése 's tárgyai 's a t.) Amerika (elnöki üzenet; 's a t.) Anglia (chartista-gyűlés; nagy szabadelmű gyűlés Dublinban; 's a t.) Franciaország (újabb nézetek Paris megerősítéséről; Soult 80 ezer ujonczot 's tartalékhadrendezést sürget; kamraülések; a kormány kölcsönt indítványoz; 's a t.) Törökország (a nagy hatalmak Egyiptust örökre Alinak akarják adatni; 's a t.) Németország. Legújabb hírek. Dunavizálás. —

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. felsége Békes-Csaba helységet Békesmegyében mezővárosi szabadítékkal méltóztatott megajándékozni, minélfogvást a nevezett új m. városban márt. 1sején, július 1sején, october 26ikán, és december 15öjén nagy vásár tartatni. —

A magyar kir. helytartótanács Oláh László halála következtében Rehorovszky Miklós m. kir. udv. kamrai ügyviselőt helytartótanácsai ügyviselővé, és Stercz Endre nyugalmaztatásánál fogva Lehner Ferencz kiadóhivatali irnokot kiadósegéddé alkalmazá.

Kisfaludi Kisfaludy Sándorné, szül. Vajda Amália, hat napig tartott forró skarlátlázban 28¹/₂ évre terjedt virágkorában, Sümegen f. 1841ki január 7kén tulvilágra szenderült, nemcsak a hozzá legközelebb tartozóknak, hanem az egész környéknek, mely a diesült hamvadót neme ritka erényei miatt kitünőleg tisztelék, közös fájdalomra. Tetemei fölött, melyeket a sümegi sírkert pihentet, országsherte tisztelt koszorús férjén, az érdeklött szülőkén, testvéreken és számos vérrokonon kívül, az elhunyt szendergő által ápolat szegények legméltóbban zokognak. Béke felettök!

Magyar gazdasági egyesület. Az alapszabályok értelmében m. h. 25kén tartá az Egyesület ez évi első közgyűlését, 's ha a megjelent tagok számából következést vonhatni, gyarapodó részvétellel; a szönyegre került tárgyak közül most a következőket emeljük ki, mint a közönségre nézve érdekeseket: I. A lefolyt 1840ki június 5kén tartott közgyűlésen a magyar gazdasági egyesületnek számosan megjelent tagjai tekintetbe vevén a cél és feladás nagyszerűségét, melyet magának az Egyesület kitűzött vala, de megfontolván egyszersmind a tetemes pénzbeli erőt, mely közhasznú tervei foganatosítására kívántatik: azon közös meggyőződést fejezik ki, hogy a magyar gazdasági Egyesület csak akkor fog jótékony rendeltetésének tökéletesen megfelelni, ha az vagyoni tekintetben országos segedelem által a haza méltóságához, és az ügy fontosságához illő állapotba leend helyeztetve. S habár méltán számot tart is az Egyesület arra, hogy ügyét minden státuspolgár ki a virágzó földmívelés fontosságát hazánkra nézve kellőn méltányolni képes, teljes erejéből pártolja; még is kétségtelen, hogy tetemes országos segélyt és pártoltatást csupán akkor reményelhet az Egyesület, ha az országgyűlés alkalmakor törvénybe iktattatik, 's ez által mintegy ünnepelesb és állandóságára nézve is biztosítottabb országos állást nyer. Az e célra vezető eszközöket tehát jó eleve elő-készítve, küldöttség neveztetett ki, mely az Egyesület fenálló szabályit udonan megvizsgálván, azoknak a körülményekhez módosított tervét a legközelebb közgyűlésre nyujtaná be; mi is a mult novemberi rendkívüli közgyűlésen megtörtént. Itt az előterjesztett terv megrostáltván, csekély változtatással megállapított, 's annak idejében a törvénybe iktatás tekintetéből pártolás végett megkeresendő megyei hatóságoknak egész terjedelmében meg fog küldetni, legközelebb pedig a gazdasági tudósítások folyó évi első füzetében közölni. — Ezen szabályterv 7dik szakaszának tartalma szerint, az Egyesület magának Pártfogót kér meg, ki állásánál fogva képes az Egyesület hatáskörének nagyobb tért szerezni, az irántai általános részvétet emelni, munkásságába új ösztönt és rugósságot önteni, 's minden vállalkozására sikert és virágzást árasztani. Melly czikk felolvastván, gróf Széchenyi István, egyértelműleg a küldöttséggel azt indítványozá, hogy e pártfogóság elvállalására cs. k. főherczeg-nádor kéretnék meg, 's ezen indítvány annál nagyobb lelkesüléssel fogadtatott, mennél inkább meg volt a jelen voltak mindegyike győződve, hogy Ő Fensége hatalmas védszárnyai alatt addig is, míg a törvénybe iktatás 's így az országos segedelem bekövetkezhetik, az Egyesület az eddiginél érezhetőbb hatékonyságra fejlődhetik, 's kitűzött pályáján kedvezőbb sikerrel haladhat, bő kezeséget nyujtván erre általában azon fáradhatlan atyai gondoskodás, mellyel Ő fensége 42 év óta hazánk virágoztatásán munkálkodik, különösen pedig azon elöszereket, mellyel a főhg-nádor a mezeigazdaság iránt viseltetik, 's minek tanuságaul elég csupán a lcsuti és kisenői tulajdon urodalmait említeni. Ennek következtében tehát egyesületi elnök Károlyi György gr. alelnökök Andrassy György gr. Csapó Dániel, Czindery László, és Szapary József gr. 's végre Ürményi Ferencz ő excja szakosztályi elnök bizattak meg, hogy az Egyesület nevében Ő cs. k. fens. elibe járulván, azt a pártfogóság elvállalására 's egyszersmind hathatós közbenjárásért mély tisztelettel kérnék meg, minélfogva Ő cs. k. felsége magas kormánya addig is, míg az Egyesület törvénybe czikkeztetése által országossá leend, hatalmas befolyása és segedelmé által e közérdekű ügyet kegyelmesen előmozdítani ügyekeznek. — A felírás, melly e tárgyban Ő cs. k. fensége által a küldöttség által benyujtatott, szórol szóra imígy hangzik: „Fens. cs. k. örökös Főhg., országunk nádora, legkegyelmeseb urunk! A magyar gazd. Egyesület, miután életbe lépévé már hosszabb idő óta fenáll és munkálkodik, olly alakban, mint az „alatt mély tisztelettel ide rekesztett alapszabályok mutatják, jelenleg már ollyan gyökeret vert, 's némi sikert is mutató állapotban véli magát lenni, mellyben célirányos és méltó iparkodnia, hogy hatásának öregbítésére 's biztosítására Ő felsége magas kormányának pártfogását és részvétét megnyerje. És ezen ohajtása szerint, melly nem kevésbbé kötelessége érzetéből ered, (hogy hivatá-

sában minél inkább megfelelően eljárjon) mint azon hóduló bizodalomból, mellyel a kormány iránt át vagyon halva, esedezik cs. kir. Főhgségednél mélyen tisztelt nádorunknál, hogy a társaság pártfogását kegyesen elvállalni, egyszersmind pedig ő felségének, az egyesület állapotjának a kormány részéről öregbítését 's díszítését, mellyet az egész haza cs. kir. Főhgséged pártfogásában, ugy az egyesület érdekeinek a magas kormány általi hathatós befolyásában szemlélni 's érezni fog, kieszközölni méltóztatassék. — Ki egyebiránt 's a t. A főhg-nádor kitünő szivességgel fogadván a küldöttséget, 's az ez által benyujtott felirást, meleg részvétellel tudakozódott az Egyesület ügyei fölül, 's végre azon kecsesgató reménnyel ereszté el a küldöttséget, hogy az Egyesület kérelme ohajtott foganat nélkül maradni nem fog. A küldöttségi megbízatás imez örvendetes eredményéről tehát az elnök gróf a mai közgyűlésben jelentést tevén, az legbensőbb öröme fakadó hálás köszönettel fogadtatott. — II. Előterjesztetett az illető küldöttség által az Egyesület pénztári állapota, 's az 1841ik évre szóló költségvetés, ennélfogva az Egyesület öszszes pénzalapja és jövedelme köv. tétkekből áll: 169 rendü alapító után egybegyült kamatozó alapítvány-tökéje teszen - - - - - 42,870 ft. — Rendesen nem kamatozó, státuspapirokból álló, 's annak idejében kamatostul, 's tán nyereséggel visszafizetendő tökéje teszen - - - - - 1500 ft. —

az alapítóke öszszesége tehát 44,370 ft. — az alapítóke kamatához adván pedig az Egyesület 218 r. tagja által fizetendő részvényeket, 's az országos szőlőiskolából 's több rendü nyomtatványból várandó jövedelmet, 1841re öszszesen reményelhető - - 5406 ft. 31 kr. a rendes kiadások, ide számítván a hivatalnokok fizetésin fölül a megszerzendő könyvek 's folyóiratok árát, nyomtatási költségeket, szőlőmunkáltatást, pályadíjt, alapítóke-nevelési hatodot 's a t. tesznek - - - - - 4713 ft. 50 kr.

mit levonván, mutatkoznék 1842ik évre maradandó fölösleg 692 ft. 41 kr. melly sommát azonban a gazd. osztály által 1842dik évben átveendő köztelek részletenkint kifizetése tökéletesen fölemészti. Az egyesület hatásköre 's munkásságának foganatja csakazon mértékben növekedhet, mellyben tagjai száma szaporodik, minden igaz hazafi osztozik azon buzgó ohajtásunkban: vajha tagtársink száma, 's ezzel a jövedelem is jövő évig sokszoroztatnék, 's egyszersmind pedig elenyésznek a számkönyvekből azon hazánkfianak hosszú névsora, kik fájdalom! csak azért írják magokat a r. tagok közé, hogy a pénztár pengő érték helyett érvénytelen üres számokkal teljék! sajuáljuk, ha e kifejezésünkkel érzékeny helyet érintünk; de nem tagadhatni, hogy olly kötelezések, mellyek csupán papiroson maradnak, a jó ügynek csak ártalmasok és sokszor azt nemesak rendes munkálkodásiban is rendítik meg. — Jelenleg a tartozások 2058 p. fra rugnak. Kitünő részvét 's méltánylás között III. olvastatott fel az alcuti főhgi urodalom megszemlélésére mult évi júniusi közgyűlés által megbízott küldöttségnek jelentése, mellynélfogvást annak tagjai Ürményi József cs. k. kamrás ur vezérlete alatt Ő fensége által a legnagyobb kegyességgel fogadtattak, — 's előtük ritka szivességgü öszzintességgel és nyíltsággal az urodalom legbensőbb viszonyai is feltárattak, minélfogva lón itt alkalmok, azon örvendetes meggyőződésre jutni, hogy, min hazánkban annyian kételkednek, a szepet a jóval, 's nemes a hasznossal a mezei gazdaság körében is sikerrel párosíthatni! E jelentés mellé csatolt részletes leírásából az alcuti urodalomnak közkívánatra a végszót mint az egésznek rövid foglatját, köztetszéstől kísérve olvasta fel egyesületi előadó, mint küldöttségi jegyző, 's egy részről e munka azonnali sajtó alá bocsátása rendeltetett, egyszersmind pedig elhatározatott, hogy 1) cs. kir főhg-nádor fensége az Egyesület legforróbb köszönete fejeztessék ki ezen újabb tanujeleért az egyesület 's jó ügy iránti kegyes indulatának, ez uttal pedig kéretnék meg, hogy okszerüleg kezel, 's méltán például szolgálható alcuti urodalmát engedné ezentul is nyilvános okulás tárgyaul használtatni az Egyesület által. 2) Nyilvános szives köszönet szavaztatott Ürményi Ferencz vbt ő excjának azon megelőző készsége 's vendégszereteért, mellyel a küldöttségnek váli kastélyát gyűlhelyül ajánlá, 's Ürményi József cs. kir. kamrás urnak azon fényes sikerért, mellyel a küldöttséget a kitűzött célhoz vezérlé; 's végre 3) elfogadtatott azon indítvány, hogy Hörmann Keresztely tb. ur, ki nek igazgatása alatt a nádori jószágok jelen virágzó állapotjukra jutottak, 's ki ez által magának a honi gazdaság általános kifejlődésére nézve is kitünő érdemeket gyűjtött, egyes. tagsággal tiszteltessék meg. — IV. Elfogadtatott az ismételtesztő szakosztály és kormányzó választottság azon javaslata, hogy f. e. jul. 15ö napjától kezdve az egyes. költségén és legfelsőbb engedelemmel egy gazd. hétilap indittassék meg, mellyet „Magyargazda“ és „Műipar“ czim alatt legjelesb honi gazdáink közremunkálása mellett egyesületi titoknok és előadó fognak szerkeszteni, 's mellynek programja legközelebb a közönség elibe fog terjesztetni. V. Felolvastatott 's elfogadtatott azon szerződési terv, melly szerint Majerffy Fer. t. b. ur az országos szőlőiskolát két ezer pengő forintért örökösen átengedi, 's mellynek ennélfogvást az eladó ur számtalanszor bebizonyított hazafiságaul lefizetését csak hat év mulva követeli, melly szivességgért nékie az Egyesület az egész hon nevében legforróbb köszönetét nyilvánítja.

Ennek folytában egyszersmind határozatott, hogy mind azon hazafiak, és testületek, kik még b. Schams életében magokat az országos szőlőiskola előmozdítására bizonyos évszámra segedelemmel járulandólag lekötözték, hazafiúi ígéretek ezentuli megtartására is szólítottassanak fel, annál is inkább reménylve annak jó fogamatját, miután a kérdéses szőlő az által, hogy azt az egyesület megszerze, valóságosan a haza köztulajdonává is lön. VI. Örömmel tapasztalja az Egyesület e közgyűlésen is valóságos tagjainak szaporodta által eszközlendő gyarapodását ügyének, miután t. i. az egyesület örökítésére Festeics gr. 200, sitkei Nagy Sándor ur 200, Patay József ur 200, Rosti Albert ur 100, Teleki Sámuel gr. 300, és Zichy Miklós gr. 500 pengő forintot vállának szivesek alapítani, még következő aláírók soroztattak a r. tagok közé: Apostol József t. b. s. urodalmi felügyelő, Egan Eduárd és Hajnik János juhászati intézők, Kis István esényei plebános Vasmegegyéből, Stallner Ferenc szombathelyi polgár s az ottani gazdasági fiók-egyesület titoknok, Tanárky Gyula urod. intéző Rohonczon, Thenke László közbirtokos N. Körösön s id. Zeyk Dániel korm. tanácsos Erdélyből. — VII. Megürülvén a korm. választottságnál négy hely, s azok kiegészítése helybeli buzgó tagok által czélszerűnek találtatván, e végre köv. érdemes hazafiak választattak meg: u. m. Festeics Vincze gr., Lumniczer József, Rosti Albert, és Ürményi József ur. — VIII. Az állattenyésztésre annyira üdvös hatású állatmutatás előmozdítása tekintetéből határozatott, miszerint a paraszt kancza-csikók jutalmaztatásul az egyesület által kitűzött, de ezek meg nem jelente miatt már egy pár év óta fenmaradt díjak az idej állatmutatáson megjelenendő csikók között osztassanak ki és pedig a 3 évesek legjobbjának: 60 p. ft., az ezt megközelítőnek: 50 p. ft. a harmadiknak: 40 p. ft., a 2 évesek (másodfűk) legjobbjának: 40 p. ft. — az utána következőknek: 30 p. ft. a harmadiknak: 20 p. ft. egyszersmind pedig a szomszéd vármegyék megkerestetni rendeltettek, hogy a kebelökbeli adózókat arra serkenteni sziveskedjenek, minél fogvást azok csikaikat a f. e. állatmutatáskor minél nagyobb számban állítanak ki a köztelken. A szarvasmarhák nemesítését előmozdítólag hasonló díjakat szándéka kifizetni az Egyesületnek, de e tárgyban többrendű adatok felvilágosítása levén előbb szükséges, ebeli határozás a legközelebbi közgyűlésre halasztatott. — IX. A korm. választottságnak azon javaslata, hogy jövődében közgyűlésekkor gazdasági tárgyak fölött szakosztályi vitatkozások történjenek, s ez által az Egyesület gyűlési tanácskozásai a gazda-közönségre nézve minél érdekesebbé s gyümölcsözőbbé tétessenek, — köztetszéssel fogadtatott s a szakosztályok megbizattak, hogy a jövő józsefnapi közgyűlésig több rendű fontos és közérdekű kérdést jelölve ki a gazdatudomány egyetemes köréből, azok jó eleve hírlapok által tétessenek közre, hogy a medárdvári közgyűlésre megjelenendő tagok a kitűzött kérdések illő megvitátására készülhessenek. — Elfogadtatott továbbá a választottság azon indítványa, mellynél fogvást a f. évre kitűzött, s jövődében kitűzendő pályakérdésekre érkezendő másod- s a körülményekhez képest harmad- s negyedik rendű feleletek szerzői emlékpenzekkel tiszteltessenek meg. — Végre XI. Előterjesztettek egyesületi előadó által a közgyűlésnek több rendbeli ide érkezett küldemények, nevezetesen: 1) több rendű gazdasági veteménymagok dr. Hlubektől a stájerországi Egyesület előadójától; 2) Gebel porosz sziléziái kormányigazgató értekezése a maláta-készítésről, és a potsdami gazd. gyűlés műtani szakosztályának jegyzőkönyve; 3) Kopetz ur óvári gazd. oktató gabonamag-küldeménye a hozzá tartozó botanikai rendszer vázolatával; 4) Diebl Ferenc brünni gazd. oktató által beküldött két könyv a gyümölcsfajenyésztésről s a cséplő-gépekről; — s végre 5) Mayr Ferenc pesti magkereskedő veteményritkaságai, a nyitra-pereszlyéni gyümölcs-kert könyvével együtt. Melly becses küldemények kedvesen fogadtatván, s közhasználatra fordíttatni rendeltetvén, határozatott, hogy az egyesület szives köszönete az illető beküldő uraknak elnökileg is fejeztessék ki. Pesten a m. g. egyesület közgyűléséből téltó 25. 1841. Kacsokovics Lajos egyesületi titoknok.

K é r e l e m. Hiteles tudósítások szerint a fejér-Körösből vont aradi malm-csatorna ez idej télen fenéig fagyott s a rajta épített malmok a birtokos urak kárával huzamos hallgatásba tétettek: minélfogva egész tisztelettel kéretik a t. cz. olvasó, ki ez eseményről s okairól helybeli ismeretinel vagy saját tapasztalatinal fogva körülményes felvilágosítást adni képes, hogy azt e folyóiratban, melly a hon érdekében beküldött hasznos tartalmu czikkeknél kétségtől mindig nyitva áll, az eféle vállalatoknál sokoldalulag figyelemre méltó eredmények tekintetéből közleni sziveskednék. Ujfalvi Barla Sámuel m. k. t. hiteles mérnök.

Honti f. hó 25kén kezdett s folytatva tartó közgyűlésünkön az ujonczai tárgyban érkezett tudósító rendszabályok felolvasatása után: 1) Borsod, Abauj, Pest, Vas és Esztergom vgyéknek a vgyes házasságok tárgyában kelt levelei olvastattak fel. A tárgy minden oldalrui megvitátása késő délutánig tartott. F. G. gr. plebános mérsékelt előadását csupán tudomásul ohajtá vétetni S. I. th. az 1647. 14. czikket fentartatni s fogamatba hozatni; végre K. A. th. sérelemnek ugyanelismeré a tárgyat, de „középutat“ (ugymond), felirást a fejdelemhez javasol. A vitatási módosítások nemeit lehelten levén követnünk s hely szűke miatt adnunk: kénytelenek vagyunk azokat két részre osztani, mint magok a vitatások is később két nézetben öszpontosulának: t. i. a „tudomásul-vétel“ s a „felirást“ kívánókéban; miszerint végre majd egyhangu felkiáltással határozat lön: köz aggodalmunknak azon végzésbeni kijelentése: hogy „a r. kath. papság a vegyes házasságokra nézve az áldás megtagadása által az 1799. 26. törvényt sérti“ b) alázatos felirás a felségéhez, mellyben egyszersmind jelentetik: „hogy mi e tárgyban addigis, míg ő cs. kir. fels. e részbeni kegy. rendeletét veendjük, ha ne tán illy vegyes házassági eset fordulna elő, aziránt e részbeni törvény szerint rendelkezni fogunk. c) ez ügybeni végzésünknek a többi megyékkeli közöltetése. E közlemény alatt szívünk dobbanása azonban arra int: hogy a vitatáskori két dolgot, habár sajnos szívvel is, de emlittelenül ne hagyjuk. Egyik az: hogy a protestanosok nagyobb része S. I. indítványa s az ezért harcoló többség ellen nyilatkozott s küzdött! Mi nézetből indultak ki protestans ellenzőink épen most az egyszers? nem akarjuk kutatni. Másik esemény az: hogy Mariássy Józsefet a barsi honf. néhányan (ámbar kevesen) főkép másodsori föllépte alatt kihallgatni nem akarák: feledve hogy az egyházi rend több tagjai szinte kétszer szólának; feled-

ve továbbá a szólás-szabadság jogát, feledve végre a legnagyobbat: a vendég-szeretetet, mellyet még a beduin népek is szentnek tartanak. Mindennapos hírbánk nekünk magyaroknak, hogy mi a szólásszabadsági viszonyosságot nem tudjuk méltányossággal gyakorolni. Tekintsünk a külföldi szabad népekre s látni fogjuk: miként egy résznek úgy mint a másoknak a nevelés dolgon perczig nevetni, a boszantón zúgni, s az egy szóval válaszolhatón közbe kiáltani szabad: de aztán az ész hatalmát szükség szívünk indulatának ellenbe állítanunk s a szólót, habár az feketét fehérnek mondana is, csendben kihallgatni emberi s hazafi kötelesség. Mindazáltal megynék díszére legyen mondva: a nagy többség nem osztózik a „néhányak“ szólásszabadsági s magyar vendégjogi nézetiben. A valási tárgy elintézése után az első napi gyűlés eloszlott, melly idő alatt a piaczon két, tisztválasztási párt nemessége nemzeti színű zászlókkal és zenével le feljárdalt harsogtatva s éltelve kijelölteit. Bezárta e napot több részrui lakoma. A köv. napokoni gyűlésen 2) Heves vitát okozának a nemesi össeirő-biztoságok munkálatai, melly tárgy még mult közgyűlésrui lön erre kitzve. Tudjuk, hogy nincs megye hazánkban, hol illy alkalommal az ingerültség kikerülhető volna; példa volt erre teremünk is. Míg egyik rész B. L. th. indítványa azt ohajtá, hogy a 16. esztendő aluli ifjak ne szavazhassanak, a másik L. A. th. javaslatára egyik, osztatlan állapotban levő család helyben nem lakó tagjait szavazástól meg akará fosztani. Ama rész e pontban az értelmiség, imez pedig inkább phisikai elvbül indult. Mellyik igazabb nézetű? itélje meg az olvasó. A többség megállapítá a 16 évvel, valamint az osztatlan birtokosok szavazó jogát is. Legnagyobb fokra hágott azonban az ingerültség P. J. azon indítványa: miszerint a selmezi bányászi nemes akademikusoktól a szavazás tagadtassék meg. Ezen kérdést végre szavazás után a többség nem-rejőnté el. 3) Ugyane nemesi lajstromok megvizsgálása folytában Luka Antal th. indítványa elhatározatott: bejelenteni azok elkészültét s exc. a megye főispánjának. 4) A katonai élelmezés megváltásának s az ebből eredhető kár vagy haszonnak megvitátása egy választmányra bizott. 5) A marhahús fontjának ára 12 krra, (Selmecezen 13) s a jövő évnegyedi-közgyűlés tavaszutó 10re határozatott. —

(Gazítás a m. évi 85. számú honti közleményhez.) Zay Károly gr., ev. főfelügyelőnek tett lépései következtében örömmel jelenthetjük mind a hazafi kebelü grófnak, mind pedig a t. közönségnek: hogy a m. é. Jelenkor 85. sz. közlött honti casinói, ev. hitű öngyilkos-teleörnek el nem takaríttatása igaz ugyan: de az, az illető lelkesz ur részrui nem előitéletből, hanem más félreértési akadályok közbejötté miatt történt. P. L.)

(A magyarodás ügyében): N. Liberese, téltó 29kén: „Midőn a tótosodás ügye hazánkban ezen hírlapokban ismételve közhírré tétetik; illő az édes hazai nyelvünk előmozdítására czélzó lépéseknek is a ns magyar közönséggel közöltetniök. N. Liberésen, hol ezelőtt 10 évvel magyar hang fehér hollónál is ritkább vala, a legközelebb években igen előre halad hazai nyelvünk ügye. O. M. helységünk tanítója, legszentebb kötelességének tartván tanítványait magyar nyelvre oktatni, annyira vitte már a dolgot, hogy a tanuló nemesak magyar szavakat jól ejteni s tót nyelvre fordítani, magyarul írni és számolni megtanulnak, de egyik a másikkal magyarul is kezd beszélni. Örömmel telik el kebellem, midőn néha házambul kilépvén, a tanuló sarjadék közül egyiket vagy másikat magyarul köszöntgetni, s magyarul, ha csak tréfálózva is, beszélni halalom. A szülék örömrézzettel hallják, midőn kedves magzatik a magyar nyelvben előhaladnak s magok is (igaz, hogy még hibásan) próbálgatnak magyarul beszélni. Ösmerek N. Liberésen egy tót paraszt-házat, mellynek lakosi magyarul beszélni kötelességüknek tartják. Hát ha még felsőbbink is édes hazai nyelvünk virágzását tettelesen mozdítanak elő, falusi tót iskoláinkat legalább egyszer évenként megvizsgálják, tanítóinkat s tanítványinkat dicsérettel s jutalommal serkentének: valóban csodálatosan haladna előre hazai nyelvünk ügye. Vannak ugyan Nógrád megyénkben is magyar intézeti végrehajtó tagok; de ezek a mi falusi tót iskoláinkat soha nem látogatják meg; legalább nagyliberesei és lentvorai oskoláinkat soha. Innen ered az, hogy lentvorai fiók-egyházunkban a magyar nyelv egészen elhanyagoltatik; mint a Jelenkor 2dik számában is említém. Volt ugyan néhány év előtt nógrádi esperességünknek egy világi felügyelője is, mellynek tisztében állott évenként az iskolákat legalább egyszer meglátogatni; de ezen üdvös hivatal is néhány lelkesz kívánságára egészen megszüntetett.“ (Petényi József Lajos nliberesei ev. lelkesz.)

Tasnád (K. Szolnokmegyében) jan. 15. Férfi as erővel, s érett fontolással haladó nemzetünk általános kifejlődését, az egyes részek nagyobb vagy kisebb miveltségének fokaitól kell mérnünk, s így örömet kell éreznie minden honfi kebelnek akkor, midőn magányosak, vagy a hon egyes városai ifju erővel lépnek föl a hosszu pályára, mellynek végpontján a miveltség s a szellemi és anyagi jólét áll, mint dicső czél. — Illy alakban mutatjuk be csekély népességű városunkat ez alkalommal az egész nemzetnek, örömmükre a haladás lelkes barátainak. Évek óta el már kebelünkben is a haladás szép eszméje, de vágyaink csak ez év 3dik napján teljesülhetének, melly napon közös örömmel nyitók — meg most alakult *casinónkat*, melly példa lehet arra, miként egyetértés, buzgó akarat és szilárd törekvés a csekély kezdetből is nagyot teremthetnek. — Három évvel ez előtt, midőn t. i. még, egy két hírlap is alig fordult-meg körünkben, egyik, hálára méltó birtokosnéknak, néhai Cserey Samu szép lelkű özvegyének javaslatára, tiz tagból állott magányos olvasó-társaságot alkotánk s imé csekély kezdetnek eredménye az lön, hogy a magányos társaság, közönségsé változott, s a voll részvényesek száma ötvenötre szaporodott, s minden hiúság nélkül nyitványitjuk, hogy ezen szám, városunk jelen körülményeihez, s csekély népességéhez képest varakozásunk feletti, a részvét pedig új casinónk iránt, mondhatjuk általánosan, mit tanusit az alaptőke szaporítására f. hó 3án tartott táncmulatság alkalmakori jövedelem mennyisége is. — Legszebb öröm-estvéink közzé számpláljuk eezn vigalmat, nem vakítá-el ugyan abban szemekinket a csillogó pompa és pazar fény, de az általános öröm varázs - ereje nagyszerűnek mutatá a tiszta egyszerűséget is. — A táncmulatság megnyitá előtt, közös akaratral Peley Farkas thirót, helybeli, — Laskay Lajos alispánt pedig vidéki elnökeinkül választók meg méltányolva buzgó törekvéseiket, — mert nekik köszönjük tervünk sikerültét, s az áldozatjaikból lett pillanat alatt sok hasznos munkából álló könyvtárunk is. — A bizalom a szeretet gyűjte össze minket e két férfi körül, s alakulánk egyetértő családdá; a bizalom, s a sze-

tete választá - meg őket is. 'S reményljük, hogy munkás akaratjok 's mély belátásuk által a' csekély kezdetből, idő múlva igen szép eredményt mutathatunk be honunknak, 's mivel társulatunk legfőbb czélja: a' jó könyvek általi hasznos ismeretek terjesztése, hiszszük, hogy a' nemzet általános kifejlődését legalább egy perczezel gyorsabbítandjuk. Ezekentul továbbá meg levén a' felől győződve, hogy a' tanító intézetek 's czélszerű nevelés legcsalhatlanabb eszköze kifejlődésünknek: jelenleg is üdves sikerü, 's a' közel vidék fijaira nézve egyedüli ref. iskolánkat is, virágzóbb állásra emelni czélba vevök. — Jó-tékony adakozások, 's minden vallás-különbségre való tekintet nélküli ajánlat segítőnek föl bennünket, midőn saját erőnk mitsem eszközölhetett. — Há-lánk jelöl, 's ugy hiszszük e' szent ügy minden pártolójinak, 's az egész honnak örömeire, nevezzük-meg jölveink hosszú sorából, megyénk tisztelt főkörmányzóját, cs. kam. hadadi b. Wesselény Farkas, - özveggy gr. Telesi Jó-zsefné; — 's m. Cserey Sámuelné asszonyágokat; — a' szilágysági egyházi vidéket; — megyénk köztisztviselői álló alispánjait Laskay Lajos és Bálint Elek uu. uradalmi főfőügyelő Gáti Gábor urat a' megyebeli árvai széket, — a' gubatakács, varga, 's eszmadia czéheket. 'sat. Alkalmunk van itt egyszers-mind hálaikat nyilvánítunk, Baththyán Kázmér gr. iránt, kinek sziveségiből iskolánk egy olly kincsek jut birtokába, mit bár évek óta kerestünk, sohol föl nem találhatánk. — Az elősorolt jöltévők adományából, ide szá-mítva még az aláírás utján gyűlt összevet, mellynek gyarapításában minden lakos, sőt az izraeliták is munkás részt vevének, — a' czélhoz segítő költsé-gek egy része fődözve van. —

(Változások a' cs. kir. hadseregél.) Előléptettek, kapitányokból őrna-gyokká: Dreihann Ferdinand, Fitzgerald 6 sz. könyű lovasezr., és Mens-dorff Pouilly Alfonz gr., a' császár 1 sz. huszárezr., a' csehországi főhadikor-mányszéknél, az ezredben, Spitzer József és Diedek Antal a' császári sze-keresztstéknél, ugyanottan Hornigg Bernát őrnagy 's munkácsi várparancsnok helyőrnagygyá lön Temesvárott; Zallár Istv. nyugalmazott őrnagy, mint mun-kácsi várparancsnok ismét szolgálatba lépett. Nyugalmaztattak, alezrede-sekből: Keibel Károly, határőrvonal parancsnok Galiciában, ezredesi rang-gal: őrnagyokból: Fein János Ádám, Luxem 27 sz. gy. ezr., Parodi Jakab, Fitzgerald 6 sz. könnyűlovasezr., Partenschlager Ferencz, császár 1 sz. hu-szárezr., Bolfras Fridrik és Tronner Ferencz, a' katonai szerkeresztstétől, mindketten alezredesi ranggal; Hönigschmidt János, Wellington hg 42 sz. gy. ezr.; gyalog és lovaskapitányokból: Züllieh Manó, Baille de Latour gr. 28 sz. gy. ezr., és Kiss Samu az első 14 sz. székely gy. határőrezr., mind-ketten őrnagy ranggal 's nyugdíjjal; Sardagna János b., Geppert b. 43 sz. gy. ezr., Metzger Károly b., Liechtenstein hg 5 sz. könnyűlovasezr.; Arna-boldi Pál, Kress b. 7 sz. könnyűlovasezr.; és Sabliar Mihály, a' liccai 1 sz. gy. határőrezr. építészkapitány, mind őrnagy ranggal; Winkler Ferencz, nyu-galmazott őrnagy 's a' prágai volt örkórház parancsnoka, alezredesi rangot nyert. Pongard Ferencz és Kopfinger Ferencz, nyugalmazott ezredesek, Er-zsébet-Teréz-alapítványi helyeket nyertek. Zimonyi János, őrnagy-ügyvéd a' mérnöktestnél, alezredesi rangot és díjt kapott. Külföldet 's azok elfogad-hatására 's viselhetősire legf. engedélyt kaptak, vezérőrnagyokból: Bellegarde August gr., a' németalföldi kir. katonai érdemrend kiskeresztjét; Bandiera Fe-rencz b., ellenhajóvezér, a' moszka czári sz. György rend harmadosztályu dísz-jelét; kapitányokból: Strolmeber Fülöp, két sziciliái Leopold hg 22 sz. gy. ezr., a' Parma-hgségi Konstantin sz. Györgyrend kiskeresztjét, és Freisanff Boldog, a' Lucca hgségi sz. Lajosrend másodosztályu díszjelét; Jaeger Fridrik orvostr., cs. kir. tanácsos, tábornokkari orvos, és tanító az orvos-sebész Jő-zsefakademiánál, a' hannoverai kir. Guelfrend kis keresztjét; Volz Henrik, ez-redes és parancsnoka a' stockeraui ruhatári főbiztosságnak, az ottoman por-tától tiszteleti kardot. —

Lisztünk most Irlandban van művészi utazáson. Dublini hangversenyeit mindenkor a' legfényesebb és legszámosb gyülekezet látogatja, sőt a' leicesteri hg olly annyira kedvelé 's becsülé meg nagyművész hazánkfiát, hogy szá-mos legjelesb zenekedvelő mellett a' hg maga is együtt játszott a' hangász-karral gordonkán hangversenyében.

(Kisfaludy-társaság) F. évi télutó 6kán, szombaton, délelőtti tizen-egyedfél órakor, tartja a' Kisfaludy-társaság 4dik közülését a' m. t. társaság teremében. (Uri utca 454 sz. 1. emel.), mellyre a' literatura minden ba-ráti szivesen meg vannak ezennel híva. Asszonyoknak külön hely leszen hagyva. Megjelenés szokott öltözetben. — Az előadandó tárgyak ezek: 1.) Megnyitó-beszéd Székástól. 2.) Hivatalos előadás, a' jegyzőtől. 3.) A' philosophiai elemről a' költészetben, 's különösen Kisfaludy Károly munkáiban, Schedel Ferencztől. 4.) A' dicséretet nyert költemények egyike 's 5.) a' jutalmat nyertnek felolvastatása. 6.) Jósika Miklós „Helione“ című új költeménye. 7.) Jutalomtétélek hirdetése. Pest, febr. 2. 1841. Tóth Lőrincz m. k. jegyző.

(Ipar- 's tözsérűgy.) A' három királynapi vásárral Debreczenben ál-talányosan véve megelégtünk. Magyarország 's Erdély keleti részeiből szá-mos vevő volt jelen, 's a' pesti kézműgyári czikkek eladói nagyobb részint jó vásárnak örvendhettek. Kézpénz is sok fordult meg e' vásáron, 's külö-nösen sokat fizettek magyar aranyokkal, melly pénznemből Pestre is tetemes mennyiséget szállítottak, mi fővárosunkban az arany agióját észrevehetőleg csökkenté. —

A m e r i k a.

(Elnök üzenete) Az amerikai elnök üzenete, mint mindig, úgy most is na-gyon terjedelmes. Először hálát ad a' gondviselésnek, hogy az országot bé-kével, jóléttel 's egészséggel áldotta meg, csapástul, 's betegségtől megótal-mazta 's a' szántóvető munkáját bőven megjutalmazta. Azon szigoru 's állhatatos tartózkodás ugymond más országok bel 's küldolgaiba avatkozástul, mit kormá-nyunk szellemének és kiváló jellemének, mint alapelvének köszönhetünk, mellyet sinórmértékül tart; azon hű ragaszkodás küldolgaink vitelénél: régi

szokásinkhoz t. i. nyiltan szólni, igazságosan cselekedni, 's azért az igaz-ságot és jogosságot, mint a' béke legjobb fentartóit a' nemzetek közt elő-mozdítani; azon szoros részrehajlatlanság kimutatásában, 's kereskedési el-sőbbségekben, mellyeket adunk, 's mellyeket másoktól igénylünk: mind ez, párosulva azon érzélemmel, miszerint minden alkalommal olly gyorsak va-gyunk saját jogainkat megerősíteni, mint elv szerint irtóznunk másokéba markolni, olly állást adott országnak és kormányunknak a' nagy népesaládban, mellyre méltán büszkék lehetünk, 's mellynek hasznát polgáraink a' föld minden részein, hova őket vállalkozó szellem vagy kaland vezetendi, tapasztalni fogják. Csak kevés nemzet marad hideg barátságunk iránt, 's kevés nem tudja, milly föl-tetek alatt szereshető 's megartható az. Viszonyink a' föld minden hatalmival a' becsületes béke viszonyai. Bonyolult szövetség nem tartja kötve kezein-keket, természet és érdek köteleki által a' világ más népeivel a' béke fentartatásán igyekszünk. De készen kell állnunk minden lehető eseményre. — Azon in-gerültség, melly az egyesült státusok és Anglia közt a' határ feletti villongás-bul származott, jobbadán lecsilapuit, 's reménylhető, hogy végképi kiegyenli-tése nincs messze. Viszonyunk Ausztriával, Francia-Poros- 's Oroszországgal, és a' többi európai hatalommal a' legbarátságosabb. — Belgiummal ke-reskedési és hajózási szerződést kötöttünk, mellyet a' belga kormány már megerősített, 's mint illik, a' tanács elibe terjesztetik. A' hannoverai szerző-dés ügyében követ küldetett Berlinbe, hol a' jóváhagyás ki fog cseréltetni. Portugáliával szinte kereskedési 's hajózási szerződést kötöttünk. Dohány-kereskedésünk dolgában követ küldetett Németországba. Polgártársink azon követelésinek elintézése végett, mellyet Mexicotul kívánnak, biztosak nevez-tettek ki 's augusztusban összeültek Washingtonban. Jó egységünk déli Ame-rika országgal semmi háborítatást nem szenvedett. Polgártársink azon kö-vetelésinek, mellyet az ezelőtti Columbia köztársaságtul kívántak, minthogy az több kormányra oszlott, még nincs elég tételve. A' brazíliai ügyvivő kor-mánya azon szándékát jelenté ki, miszerint az 1828ki szerződést nem ter-jesztendi továbbra, 's így az 1841ben december 12kén kitélik. Az egyesült sta-tusok és Texas közti határ kijelölésére nevezett biztosság tudósítása szerint a' határvonal fel van mérve 's kijelölve. A' bel dolgokra térvén az elnök örö-mét fejezi ki a' pénzügy jó állapota felett: „A' teli kincstár ugymond, ha szinte azt a' köz gyarapodás bizonyosságának tekinthetni is, ritkán fér meg a' nép állandó jólletével, 's a' tapasztalás megmutatta, hogy olly politikai intéz-vény üdvös hatásival, mint az egyesült státusoké, semmikép nem állhat meg. Ellenben az napfényre jött, hogy ránk nézve a' pénzügyi elegendőség 's füg-getlenség legerősbb biztosítéka a' gazdag 's el nem adósult segélyforrásokban áll, és e' tekintetben a' szövetséges kormány állása rendkívül jó 's irigylésre méltó.“ Itten előadja az elnök a' pénzügy állását 1837 óta, lerajzolja azon za-vart, mellybe a' kincstár a' bankok fizetés-megszüntetései által jött, hol a' köz pénz le volt téve; azon rövidséget, melly a' pénz egyes státusok közti elosztásából származott, és a' jövedelem-csökkenést a' vám-leszállítás miatt, melly 2 1/2 milliót tett, végre a' kiadás szaporodását a' csirokizéssel 's más indusokkal kötött szerződés következtében, melly már 5 millió dollárba ke-rült, 's a' szeminelok eltávolítására miatt, miért majd 15 milliót kellett fizetni, mint szinte a' nyilvános építések miatt, mellyekre majd 3 millió ment föl. De a' kormány mind e' mellett is minden követelésnek eleget tön a' nélkül, hogy maradó adósságot csinált, vagy adó-fölemeléshez folyamodott volna, 's még ezen felül nevezetes mennyiség is marad a' pénztárban. Még 4 1/2 millió kincs-tári jegy van keringésben; de a' középponti kormány 23milliónál több adóssá-got követhet az egyes státusoktól, 's így azon jegyeket a' pénztári ma-radványból beválthatni. Ezután sürgetősen ajánlja, hogy új adósságot ne csináljanak. A' nemzeti adósság ellen felhordatni szokott okok közül az legerő-sebb, mond ez elnök, miszerint végre a' közbiztosíték mindinkább idegen tö-kepenzesek ladjájában központosul. Több státusnak segédforrása, és polgáraink jövedő ipara már 12 millióig bizonytalan időre európai alattvalóknak van elzalogosítva, melly öszveg az egyesült státusok jövedelme felét meghaladja. Egy szabad nép, ha kerülheti, sohase tegye ki magát azon szükségnek, hogy a' köztársaság becsülete vagy biztossága felett külföldi hitelezőkkel bocsát-kozzék alkudozásba, kik bármilly sziveseknek mutatkozzanak is iránta, állásuknál fogva még is ellenséges indulattal vannak intézvényink iránt. Másik nem ke-vésbet nyomó ok az új adósságesinálás ellen az azzal járó szokott nagyob-bodási vágy 's a' nemzeti kicsapongások táplálása. Ez utóbbit bővebben ki-fejtegetvén az elnök, saját gazdálkodási rendszerére tere át, 's megemlíté a' ki-adás csökkentését. Már 1838ban csökkent a' kiadás; 1839ben 6millió dol-lárral volt kevesebb; 1840ben a' kiadás, nem tekintvén a' köz adósság miatt szükségesült mellék-kiadást, melly az elnök számolása szerint 22 1/2 millióra rug, 2 — 3 millióval kevésb mint az előbbiben, 's 9 — 10 millióval kevésb, mint 1837ben. Jövő évben még lejjebb szállíthatni a' kiadást, mivel a' floridai had-sereg nagyon meg van kevesítve, 's a' háborúnak alkalmasint vége leszen; mi-vel továbbá a' nyugdíj, melly legnagyobb terhe a' pénztárnak, a' nyugdíja-zottak halálózása által mindinkább kevesül, a' költséges utak jobbadán be-vegeztetvék, 's további csendzavarástul a' határokon nem félhetni. A' marad-ványt, melly jan. 1jén a' pénztárban volt, az elnök másfél millió dollárra teszi. — A' tengeri erő is olly karban van, hogy kereskedésünket a' világ minden részeiben ótalmozhatja. — A' kormány szünet nélküli figyelmet fordít a' rabszolgakereskedés eltörlesztésére 's azt az afrikai parton leginkább portu-gál lobogó alatt üzik. —

Spanyolország

(Elégületlenség a' baszk tartományokban.) Jan. 15iki bilbaoi hírek sze-rint Biscaya, Guipuscoa és Alava küldöttjeit a' főjunta gyűlésre hívá öszsze tanácskozással a' kormány megtámadási fölött a' baszk tartományok szabadi-téki ellen. Elégületlenséget okozott különösen azon kormányrendelet, misze-rint a' spanyol hajók vám-fizetése egyenlővé tétellett a' bilbaoi kikötőben más

hajókra szabott illetékekkel. E rendszabályt a küldöttek homlokegyenestellen-kezőnek mondák a baszk tartományok szabaditékival, 's ellene ünnepélyes ovást tettek. Ez elégtelenségi mozgalmak következtében a Revue des deux mondes hosszasan okoskodik Spanyolország jelen kétes állapotjáról, egyszersmind áttekintést közölve ez ügyhelyzet indító-okairól, miknek rövid kivonata abban öszpontosul, hogy Spanyolország újabb zavarok örvénye előtt áll, mellyből csak ügyes, tiszta kezű és szilárd határozottságú kormány fogja megszabadíthatni. Ki eddig Espartero kormányzata mindenlépteit figyelemmel kísérte, meggyőződheték arról, miszerint Espartero e nagy föladásnak alig fog megfelelni, minélfogva méltán félhetni, hogy a legközelebbi cortesülések újabb zavarba hozandhatják e szerencsétlen tartományt. —

Anglia.

(Nagy szabadalmú gyűlés Dublinban. Elegy.) London, jan. 20ikán: „Tegnap délután a külügyi hivatalban titkos tanácskozásra gyűltek össze a ministerek, melly hihetőleg a keleti ügyet 's Franciaország folytonos fegyverkezését tárgyzá. — Dublinban január 15ikén Charlemont gr. elnöksége alatt nagy gyűlést tartottak a szabadalmúiek; itt a szónokok leginkább Stanley indítványa ellen buzgottak, 's azon aggályt fejezik ki egyszersmind, miszerint a ns lord hihetőleg önként visszavonandja ezen indítványt 's a kormány választásjavítási törvényjavaslatát fogja majd helytelen módosítványokkal minden üdvös hatásától megfosztani. O'Connell ez alkalommal is csak azon esetben nyilatkozott elváláshoz nyulás mellett, ha az angol parlament végkép megtagadná Irland jogszerű követelését. — A' ministeri lapok folyvást azon hiedelmeket fejezik ki, miszerint Lajos Fülöp 's a' mostani francia kormány teljes erejökkel békefőntartásra törekzenek. — A' M. Herald hitelesnek állított forrás után mondja, miképen a' nagy hatalmak ismételve szólíták már föl Franciaországot fegyverkezése megszüntetésire, mi most annál nagyobb zavarba hozná a' parisi kormányt, mivel ez ohajtja, hogy az angol királyné parlament-nyitáskor kedvezőleg nyilatkozzék a' trónbeszédben a' francia szövetségről. Bármi méltányos legyen is a' hatalmak e' kívánata, nem tagadhatni, hogy az ügyek mostani állapotja mellett csupán általános európai lefegyverzés esetén szüntetheti meg fegyverkezését Franciaország, illy eredményre pedig európai congressus készíthetné csupán el a' hatalmakat. — Londonbul Boulogneba hajózó minden gőzösön 20—25 angol lovat szállítanak Franciaországba. — Hiteles magányos hírek szerint is valósult már, hogy a' khinai császár kárpótlást ajánlott az angol kormánynak. — A' híres gretna-greeni eskető kovács Anglia határin meghalt; műhelyében tüzet élesztvén a' födelzet rá roskadt. E' kovács évenként mintegy 50 szűkölt szerelmespárt eskete öszsze 15 font sterlingért. —

Franciaország.

(Újabb nézetek Paris megerősítéséről. Barrere †) Thiers igen hosszú előadása Paris megerősítése ajánlására leginkább csak abban öszpontosult, hogy a' fővárost élelmiszerekkel olly hosszú időre láthatni el, meddig semmiféle ellenség nem lenne képes magát falai alatt föntartani; hogy a' nemzetőség ismét jeles szelleme mellett a' kormány az erősítvényeket soha nem fogja Paris ellen sikerrel használhatni, 's hogy csupán e' rendszabály által tekinthet Franciaország nyugottan a' jövőd elibe. Mellözve a' helyzeti adatok hosszú sorozatát, elég legyen annak megemlítése, mikép vélekesznek a' külön pártok e' kormányrendszabályról, mennyire azt színöket viselő lapjaik előadásiból megmagyarázhatni. A' republicai szellemű National 's ahoz közelítő Courrier français és Siécle, mellyek néhány év előtt Bernard tábornok hasonérdekű tervét szenvedélyesen gáncsolák, most az erősítés mellett nyilatkoznak, míg a' Presse határozottan ellenzi azt, holott Bernard tervét tökéletesen javalá. A' Journal de Débats, melly Thiers ez eszméjét első megpöndültekor lelkesülve kürtölé, darab idő óta hallgat; most azonban, az ellenzési lapok unszolására mégis megszólalt, mondván: „Mi ugyan akarjuk, hogy Paris megerősítették, de úgy akarjuk, hogy ez azért történjék, miszerint azok, kik Franciaország böcsületét csak irtó háboruban keresik az egész világ ellen, tulcsapongó eszméikben még inkább megerősítsenek. Olly pártháboruban, melly nem Franciaország érdekei 's böcsülete miatt, hanem más nemzetek jogainak 's függetlenségének megdöntésire czélozna, meg vagyunk győződve, hogy Paris megerősítése inkább eszközül fogna szolgálni a' belföldi ellenzés számára, mint védelmül a' külföld megtámadási ellen. Nem ösztakozunk azon nézetben, miszerint a' juliusi zendület, a' megerősített fővárosban bizakodva, teljes szabadsággal engedhesse által magát mindazon kicsapongó őrjöngésnek, mitől eddig a' nemzet józan része 's a' király bölcseége Franciaországot megmenté. Ha a' baloldal propaganda tanjaira 's azon veszélyekre viszagondolunk: mikbe bennünket az utóbbi ügyetlen ministerség taszítani törekvék, valóban nem vagyunk minden aggály nélkül, hogy Paris megerősítése bizonyos embereket rendkívüli nagy vakmerőségre fog buzdíthatni. Ohajtjuk, hogy Paris megerősítették, de azért nem akarjuk, hogy az a' polgárisult világ fővárosa lenni megszűnjék, 's mindazok lakhelye egyszersmind, kik a' művészetet, szabadságot 's finom erkölcsiséget kedvelik, valamint azt sem kívánhatjuk, hogy Paris bástyái khinai fal gyanánt zárjanak el bennünket Európa nemzeteitől. Paris megerősítése esetén is szászorta hasznosb leend nekünk háborunál a' béke, 's a' polgárisulás hódításit mindenkor többre böcsülendjük a' karddal kivittaknál.“ Illy hangon folytatja még hosszadan elmélkedésit az érintett lap, de szavaiból könnyen megérthetni, hogy Paris megerősítésit épen nem kívánja. Mit itélend a' kamrai többség? néhány nap mulva látni fogjuk. —

(Soult 80ezer ujonczot és tartalékhad-rendezést sürget.) A' követkamrai ülésben jan. 21ikén Paris erősítése kerülvén vitatásra, Golbery a' kormány indítványa ellen nyilatkozott, okul adván, hogy a' béke napról napra bi-

zonyosb már, 's épen nem tanácsos Parist e' pillanatban falakkal környezni, főleg, miut an jelenleg inkább diadalmira mint vesztességire kellene a' francia nemzetet emlékeztetni. Nem helyes most Franciaországot azon 1814iki időkre visszatolni, midőn asszonyok kényszerültek a' mezei munkát ellátni. Ez idők bizonyosan nem fognak többé visszatérni, ha Franciaország nem akarja. Nem kőhalmazokra, hanem szilárd katonai rendezetre kell Franciaország jövődjét alapítani. — Az erősítés Paris város biztosságát is háborítja, mert hosszas időre gátolja meg a' béke üdvös gyümölcsei érlelésit, 's egyszersmind a' fejtelenségi pártot újabb merényekre buzdítja. (Megindulás.) A' vitatást Soult tábornagy 3 törvényjavaslattal szakasztá félben, mikül fogva kívánta, hogy az 1840iki osztályból 80ezer ujoncz fegyverhez fogjon 's a' szolgálatidő egy évvel hosszabbítottassék meg, 's a' tartalékhad illőn rendeztessék el. (Megindulás.) Mig a' tábornagy ezen 3 törvényjavaslatot okokkal támogatá, Thiers és Barrot nagy elégtelenséget mutattak a' vitatás félbenszakasztása miatt, 's az előbbi néhány pillanat mulva elhagyá a' teremtet. Soult után Chasseloup-Laubat lépett szószékre, 's Paris megerősítése mellett nyilatkozott, annak szükségét Konstantinápoly példájával törekedvén bebizonyítani, melly, véleménye szerint, 1829ben nem kényszerült vala Diebits sergeitől rettegni, ha illőn meg van erősítve, valamint szinte a' szultán sem lett volna kénytelen a' drinápolyi szerződést aláírni. Végül a' szónok mind a' körfalat, mind a' magány-erőségeket pártolá, mert csak ezek egyesült erejétől vélte biztosan várhatni, hogy Paris minden ellenséges megrohanást szerencsés sikerrel visszaverhessen. —

(Lamartine Paris megerősítése ellen nyilatkozik.) Jan. 21ikén Chasseloup-Laubat után Lamartine szóla. Ő az egész ügyet nem katonai, hanem inkább politikai szempontbul tekinte. Véleménye szerint a' francia katona megtámadásra igen jeles ugyan, de pusztá ótalmazásra nem használható; maga Suwarow és Wellington mondá, hogy a' francia katona nyílt csatában első harczosa az egész világnak; de alkalmatlan, falak mögötti ótalmazásra, 's illy dologra csak a' türelmes német katonákat használhatni. 22ikén Mounier és Pagés szólottak, és szinte az erősítési terv ellen nyilatkoztak. Utánok Soult tábornagy lépett szószékre. —

(Kamraülések. A' kormány kölesönt indítványoz.) A' január. 18iki kamraülésben Humann pénzügyminister 346millió frankot kívánt hadi és nyilvános munkák költségei födözésire, egyszersmind nyílt kimondván, hogy békefőntartás esetén a' kormány e' költségei egy részét talán az adóssági fogyasztás tartalékalapjából is födözheti fogja; ideiglen azonban kölesönvét által szándéka helyzetén segíteni. — A' buenosayresi szerződés ellen a' lapok nagyobb része hevesül kel ki, mondván, hogy Franciaország tulajdonkép nem az ottani népség, hanem csupán a' vérengző zsarnok Rosas ellen harczolt, 's így csupán annak megbuktatása után kellett volna gondolkoznia békekötésről. —

Németország.

Karlsruhe, jan. 6. Azon törekvés, miszerint Németországot fegyveres béke állapotjába helyezik, az érzelmeket, megnyugtattja és ezen állapotot úgy tekintik, mint a' béke legerős bízósítékát. Nálunk darab idő óta igen élénken folytatják a' hadikészületeket, és soron kívül 4500 katonát állítanak. — A' hirlapok a' béke-fennmaradásrul beszélnek ugyan, de az iránt sokszor olly világosan fejezik ki kétségöket, hogy utóljára is azon gondolatra kell jönnünk, miszerint a' dolgok jelen állása sokkal bonyolultabb, mint a' millyennek látszik. Hatten emerlandi püspök meggyilkoltatásának gyanuja egy szabó legényre (Kienapfelre) esett, ki be van fogva, 's rövid tagadás után magát gyilkosának vallotta. Az auerbach erdőben egy évvel ezelőtt fölakasztottak egy lyányt, 's a' büntetnek nyomába sehogy sem juthatott a' hatóság. Most egy balkenhausen lakos levelet kap Amerikából, mellyért 3 ft. kellett volna fizetni, de mivel nem volt pénze, ki nem válhatta. Baráti kíváncsiak levén az amerikai levél tartalmára a' pénzt öszvetették, 's a' levelet kiváltván a' polgármesterhez vitték. A' hajózás, amerikai életet szépen le volt benne írva „Hogy vagytok Balkenhausenben? és mi — itt olvashatatlant mondá a' polgármester, majd megkisértem tartalmát, 's másnap megmondom. A' polgármester a' biróval közlötte a' levelet, mellyben ez volt írva: „mi lett azon lyánybul, kit akkor fára akasztottunk. Azt, kinek a' levél szólott, tüstint befogták, 's a' példabeszéd itt beteljesedett: hogy a' titkot sült csibe is kikaparja sokszor. —

Legújabb: Az erőszakos katonatorozás napi renden van Portugáliában minden kor, kar, 's párt nélküli különbség nélkül. — A' szárazföldi angol serget 10ezer ujonczsal szaporítottatónak hírlik. A' Globe szerint az ausztriai, orosz, porosz és török követségi palotákban Londonban nyolczad nap óta nagy munkásság uralkodik 's több rendű tanakodás tartatott. — Soult tábornagy kétesen nyilatkozik Paris megerősítéséről, mellyet mint minister elfogad ugyan, de mint katona nem. Lamartine beszéde az erősítési ügy ellen nagy benyomásu volt a' kamrára nézve. — A' török biztosak jan. 4kén csakugyan elutaztak Alexandriába megviendők a' nagyvezéri választ Mehemed Alinak, ennek minden föltét 's kikötés nélküli meghódolását jelentő nyilatkozatára. A' biztosok meghatalmaztatvák Alit arról biztosítani, hogy ha ő a' török hajóhad visszaküldése, hadának Szyriából kiköltöztetése 's az arabiai sz. városok kormányának teljes átadása által kétségtelenül tanusítandja meghódolását, akkor a' szultán kész Alira 's családjára ruházni Egyiptus örök birhatását a' jul. 15-ki szerződésbe iktatott kikötések mellett. — Szeri Pervasz (minapi szelvéstől által zátonyra sujtott 's megfeneklett hajója a' dunagőzhajózási társaságnak) minden készületestül lengővé tétetett, és Stambul 's Metternich Kelemen hg gőzhajók által aladságban Konstantinápolyba vitetett.

Dunavizállás febr. 1jén: 11' 9" 6" a' zerus felett.